

Formandens mundtlige beretning

2015

Velkomst

Jeg håber vi får et par udbytterige dage til gavn for lærerne, til gavn for det grønlandske samfund og ikke mindst til gavn for vores elever og deres fremtid.

Evalueringen af folkeskolen.

Danmarks Evalueringsinstitut har netop afsluttet sin evaluering af den grønlandske folkeskole. Jeg vil mildt sagt sige, at det ikke er en rar læsning. Der ligger store udfordringer i den henseende. Vi kommer til at bruge det meste af vores tid og kræfter på denne udfordring på dette Repræsentantskabsmøde.

I resumeet i rapporten konstaterer man, kommer med udsagn og kommer med konklusioner i en pærevælling,

- at loven næppe er uhensigtsmæssig, men lovens intentioner efterleves ikke
- at kommunerne er meget langt fra at løfte den politiske, strategiske og pædagogiske rolle
- at læringsmålene anvendes som læseplaner
- at undervisningen ikke tager udgangspunkt i den enkelte elevs handleplaner
- at nye redskaber som læringsmål, handleplaner, trintest er taget i anvendelse for en del lærere
- c.a 1/3 af lærerne ikke arbejder systematisk med evaluering
- over halvdelen af lærerne giver udtryk for, at elevernes uhensigtsmæssige og negative adfærd, manglende motivation og faglige niveau er svært at løfte, og at sociale problemer er skolens største udfordring
- samfundsmæssige problemer og manglende ressourcer stiller skolerne over for store udfordringer
- lærerne mangler uddannelse, når det gælder elever med særlige behov
- skoleledere, lærere og beslutningstagere har en fælles opgave i at skabe hensigtsmæssige læringsmiljøer
- at samarbejdet i lærerkollegiet mange steder er en udfordring
- at aflyste timer på grund af lærerfravær er et problem, som skolelederne bør arbejde fokuseret på at ændre
- at lederne er nødt til at gå i front, men lærerne også selv har et stort ansvar i det projekt
- at lederne er hængt op med administrative opgaver
- at lederne mangler overskud til pædagogisk ledelse
- at lærerne er kritiske over lederes evne til at kommunikere, vise retning, være inspirerende osv.
- at lederne og lærerne går galt af hinanden – lederne vil give lærerne råderum og medbestemmelse, mens lærerne ser det som manglende ledelse og efterspørger mere tydelighed og retning
- at skoleforvaltningerne kun holder snor i økonomi, personalejura og andre formalia
- skoleforvaltningerne ikke arbejder pædagogisk- strategisk med skolerne
- forældrenes engagement i deres børns skolegang generelt er problematisk lavt
- engagerede forældre er meget kritiske over for det, skolen tilbyder deres børn

Resumeet kommer med følgende 3 anbefalinger:

- at det vil være en bedre udnyttelse af resurserne, hvis ansvaret for den overordnede pædagogiske udvikling og strategi samles et sted
- at der skal være en langt mere tydelig forventningsafstemning mellem skole, lærer og hjem
- at forældremøder skal have et reelt og vedkommende indhold

Det er disse forhold, som fremhæves i resumeet fra rapporten, men rapporten indeholder langt mere end det.

Følgende er blandt meget andet ikke fremhævet i resumeet, men står i rapporten:

- at der er hyppige lærerskift for eleverne
- at skolen er delt i tre øer
- at lokale valg ikke fungerer
- at undervisningen i fremmedsprog hovedsageligt bliver gennemført af lærere, der ikke har de nødvendige kompetencer
- at rammerne er for løse

Ikke mindst en meget kraftig anbefaling

- at effektive undervisningsprincipper skal relanceres med ny tilgang

Desværre er der også nogle forhold, som EVA ikke har ønsket at lave en nærmere belysning af. Årsagerne til dette er for os ukendte. De omfatter blandt meget andet:

- Selvstyrets overordnede tilsyn med folkeskolerne i henhold til lovens § 37
- De nyuddannedes møde med praksis og læreruddannelsens relevans
- Kortlægning af lærerstandens – herunder lærernes formelle kompetencer
- De afsluttende prøver: hvordan opleves de, relevans og niveau
- Brug af lærernes linjefag
- Supplerende undervisning og modersmålsundervisning

Samt en række andre forhold, som efter vores bedste overbevisning ville have sat pejlemærker for, hvilken retning evt. nye tiltag der skal sættes på, i forhold til den nuværende situation. Vi finder derfor i den henseende EVAs opgaveløsning meget utilfredsstillende. Men det betyder ikke, at vi ikke skal anvende det, der står i rapporten.

Nu skal vi smøge ærmerne op. Nu skal vi fortsætte med det arbejde, vi er sat til. Vi har altid vidst, at resultaterne ved afgangsprøverne ikke er tilfredsstillende, og det er også det, vi hver eneste år påpeger i medierne. At alt for mange af vores elever er for dårlige til dansk og engelsk.

Resultaterne i matematik og fysik er også noget, vi kommenterer hvert eneste år. Det er alle redskabsfag. Redskabsfag som eleverne skal bruge i deres uddannelse, når de forlader folkeskolen.

Meget af det, som rapporten slår fast, er noget, vi hver eneste år kommer ud til medierne med.

- At vi har samfundsmæssige problemer.
- At disse afspejles i skolen ved elevernes uhensigtsmæssige negative adfærd osv.
- At vi mangler sproglærere i dansk og engelsk, og at dette afspejles i afgangsprøve-resultaterne.
- At vi mangler lærere i matematik og fysik, som også smitter af på afgangsprøve-resultaterne.
- At vi efterlyser fag- og målrettet efter- og videreuddannelser, fordi vi ikke længere får nok lærere med disse kompetencer fra Danmark. Vi må selv skaffe disse kompetencer ved efter- og videreuddannelse af de lærere, vi har. Mulighederne findes.

Jeg mener, at der skal handles hurtigst muligt på følgende forhold:

- over halvdelene af lærerne mener, at elevernes uhensigtsmæssige og negative adfærd, manglende motivation og faglige niveau er svært at løfte, og at sociale problemer er skolens største udfordring

Netop disse udsagn er nogle af hovedårsagerne til, at vi har ønsket, at der skulle iværksættes en evaluering af den grønlandske folkeskole, sådan at vi fremadrettet skal kunne rette op på dette.

I rapporten konstateres det endvidere således:

- samfundsmæssige problemer og manglende ressourcer stiller skolerne over for store udfordringer

Det er præcis disse udfordringer, der skal findes løsninger på. Samfundet fattes penge, men så må man prioritere folkeskolen, for uanset hvad, så ønsker samtlige grønlandske arbejdspladser en uddannet arbejdskraft. Grønland ønsker større selvstændighed og selv bærende økonomi, dette kan kun lykkes ved at man helhjertet satser på uddannelsen, uanset om det er lærerne, forældrene, kommunerne eller Selvstyret. Det kan kun gøres ved, at vi sikrer de rigtige rammer for udvikling af den grønlandske folkeskole, fremfor at finde besparelser i folkeskolen, sådan som vi har oplevet det de seneste mange år.

Vi må spørge os selv om, den eksisterende lovgivning giver en tilstrækkelig beskyttelse af, at der er de nødvendige rammer og vilkår til at sikre en forsvarlig undervisning af alle børn i den grønlandske folkeskole. Vi må konstatere, det gør den ikke. Det viser desværre vores resultater ved afgangsprøverne og trintestene.

Vi må se på, om klassestørrelserne er tilpasset forholdene i det grønlandske samfund, for vi ved, at der i hver en klasse befinder sig elever, der kan have behov for støtte, omsorg, vejledning og trøst. Det er disse omstændigheder, vi bliver nødt til at se i øjnene.

Der skal ses på klassestørrelser, for kan vi nå rundt om alle eleverne i dag

Der skal ses på om lovgivningens rammer om holddeling er tilstrækkelige

Der skal ses på, hvordan vi i folkeskolen kan blive bedre til at støtte, drage omsorg, vejlede og trøste de elever, der har behov for det, og sikre disse muligheder eksisterer i alle landets skoler. Godt nok er vi en folkeskole, der skal drive undervisning, men situationen og rapporten viser, samfundet også skal handle på det plan.

Rapporten peger desuden på en række forhold, der skal gøre undervisning lettere, end man har rammerne til i dag.

Desværre er inklusion også blevet til et mål i sig selv, Alle slags elever skal være i klasse sammen, oveni alle de andre udfordringer, der allerede er i hver klasse med de elevgrupper Grønland har. Inklusion skal ikke blive til en spareøvelse i den grønlandske folkeskole, for den kommer til at ramme dobbelt hårdt ovenpå de allerede eksisterende problemer. Det må vores politikere indse. Spareiveren har fået øje på inklusion til at spare yderligere i folkeskolen. Det er den forkerte vej.

Vi har mange elever, der har særlige behov. EVA har desværre afgrænset begrebet til alene at omfatte elever med ADHD, ordblinde eller andre elever med en diagnose, der er støtte krævende i deres skolegang. Vi definerer elever med særlige behov mere bredt. Desværre har vi alt for mange elever, der er seksuelt krænkede, desværre har vi også alt for mange omsorgssvigtede. Disse grupper kan være meget tilbageholdende eller være meget udad reagerende, og derfor kræver de ekstra omsorg og støtte i deres skolegang. Disse elever fylder meget i skolernes hverdag. Derfor skal vi som skole og samfund give rum og de nødvendige resurser, sådan at de efterfølgende kan få et værdigt voksenliv.

EVA konstaterer i evalueringsrapporten:

- lærerne mangler uddannelse, når det gælder elever med særlige behov

Det er også en af de problemstillinger, vi har råbt om i mange år. I forbindelse med vedtagelsen af den nye folkeskolelov i 2012, var det politiske krav, at elever med særlige behov skulle undervises af lærere, der har taget en speciallæreruddannelse. Vi gjorde dengang vores politikere opmærksomme på, at vi kun har en håndfuld lærere her i landet, der har en speciallæreruddannelse. Derfor skulle der mange lærere på efteruddannelse, hvis lovens bogstav skulle holdes. Institut for Læring tilbød efterfølgende efteruddannelse på området. Hvad skete der så? Kommunerne sparede videreuddannelsesmidlerne, så nu er vi igen tilbage til start. Der skal handles, hvis ikke vi hele tiden skal være bagud med de nødvendige kompetencer i den grønlandske folkeskole. Der er muligheder. Kommune Kujalleq har som den eneste kommune ikke sparet på efter- og videreuddannelsen. Det skal den have ros for.

EVA konstaterer i rapporten:

- at lederne mangler overskud til pædagogisk ledelse

Endelig kan vi måske få nogen til at handle på det. Det er en problemstilling, som har været velkendt i skolekredse i mange år. Vi har i foreningens virksomhed været opmærksomme på denne problemstilling og har sammen med KANUKOKA afholdt nogle lederkurser og uddannelser, for at klæde vores skoleledere bedre på. Derudover har vi ved vores seneste overenskomstresultat sikret, at alle ledere skal klædes bedre på. Ikke mindst skal de nyansatte skoleledere hurtigst muligt på lederuddannelse, snarest muligt efter ansættelsen som skoleledere. Vi skal se på mulighederne for, at lederne fremover kan få bedre rum til at varetage den pædagogiske ledelse, og gå forrest med hensyn til skolens udvikling.

EVA anbefaler i rapporten:

- at effektive undervisningsprincipper skal relanceres med ny tilgang

Der er ingen tvivl om, at effektive undervisningsprincipper kan være gavnlige og nyttige i undervisningen. De skal dog ikke bruges som en redningsplanke for problemerne i den grønlandske folkeskole. Jeg tror, at mange lærere er bidt af disse standarder og er derfor klar til at bruge dem. Jeg tror dog også, at mange lærere ikke føler, at de ikke er så gode til at bruge dem, men har andre måder at undervise på, som de er gode til. Jeg tror desværre, at den manglende fremgang i resultaterne i den grønlandske folkeskole, kan skyldes, at mange lærere har følt sig tvunget til at undervise på en bestemt måde. De har følt det som tvang og undertrykkelse hele tiden at få at vide, at gode lærere bruger en bestemt undervisningsform, hvorved man har gjort mange lærere usikre, og dermed også sænket niveauet i undervisningen. Der er begået en fejl. Lad os ikke gentage den. Jeg synes hellere vi skal være modigere og sætte forsøgsprojekter i gang, sådan at lærerne ved, at på den skole man er på arbejder, tages der udgangspunkt i disse standarder. De effektive undervisningsprincipper skal ikke gøres til en standardløsning for hele undervisningen i den grønlandske folkeskole. Man bliver nødt til at professionalisere lærerprofessionen ved at sige, her er jeres skole, skaf resultaterne, vi skaber rammerne. Tillid skal være nøgleordet, fremfor kontrol og tests. Kun på den måde vil man give lærerne ejerskabet, og dermed ansvaret, fremfor at diktere oppefra hvordan det hele skal løses.

Der kan holdes en endeløs tale om EVA rapporten. Nu skal jeg ikke trætte jer længere med den. I får selv lejlighed til at gennemdiskutere den under dette møde.

Der skal gøres noget. Vi har ventet længe nok på handling omkring de problemer, vi har rejst hvert år, ikke mindst, når resultaterne for afgangsprøverne og trintestene foreligger.

Vi inviterer til samarbejde for alle interessenterne for folkeskolen. Vi anbefaler derfor, at der hurtigst muligt dannes en arbejdsgruppe, der skal se på de problemstillinger, som rapporten påpeger.

Kommunernes besparelser

Vi oplever desværre, at kommunerne prøver at spare ud over minimumstimetallet. Det seneste eksempel på det er, hvordan Qaasuitsup Kommunia nu vil nedsætte minimumstimetallet med 15 % over en kam for samtlige bygdeskoler i kommunen. Det betyder eksempelvis, at elever, der skulle have haft 700 timers årligt undervisning, nu sættes ned til 595 timer. Dette er ganske enkelt ikke acceptabelt og er i strid med den gældende lovgivning.

Vi har, siden vi hørte om nedskæringsplanerne under det angivne mindste minimumstimetal, rettet en henvendelse til kommunen, med en samtidig henvendelse til Naalakkersuisut, da det er den overordnede tilsynsmyndighed i henhold til folkeskolelovens § 37. Indtil nu har vi ikke hørt noget fra nogen af parterne. Vi skal derfor på det kraftigste opfordre Naalakkersuisut til at handle, sådan at den grønlandske lovgivning overholdes, og ikke mindst at Naalakkersuisut viser, at Grønland ønsker at overholde børnenes rettigheder om undervisning i henhold til FNs konvention om samme.

Kommunernes besparelser går ikke kun ud over de mindre skoler. Det går også hårdt ud over holddelingstimerne på skolerne generelt. Det betyder, at man ikke som tidligere, har kunnet give den nødvendige støtte i undervisningen. Det medfører undervisning, hvor der mangler resurser til de elever, der kræver støtte enten på grund af en medfødt lidelse eller uhensigtsmæssigt og omsorgskrævende adfærd. Det betyder, at samtlige elever i klassen mister noget i undervisningen. Dette er ikke acceptabelt- I Kommuneqarfik Sermersooq oplever vi nu, at flere og flere lærere bukker under for det pres, så en del nu er langtidssygemeldte. Det kan ingen af os leve med. Samfundet skal stille de nødvendige resurser til rådighed, ellers må lovgivningen tilpasses virkeligheden. Under de nuværende forhold er det eleverne, det går ud over, og dermed Grønlands fremtid.

Kurserne

Efter- og videreuddannelser er også et område, som er hårdt ramt af kommunernes besparelser. Som nævnt i indledningen og indirekte i rapporten har vi behov for efter- og videreuddannelse i den grønlandske folkeskole, for at kunne opfylde lovens intentioner bedst muligt. Det drejer sig om fremmedsprogene dansk og engelsk, i matematik og fysik og ikke mindst i opgaven med at løfte børn med særlige behov, som også nævnt i rapporten. Derudover skal lederne opkvalificeres. Disse efter- og videreuddannelser skal gennemføres. Det er et must, for at vi skal kunne løfte folkeskolen i Grønland. Vi får ikke længere lærere fra Danmark til at løfte disse fag. Det må vi erkende og tage afsæt i det.

Før år 2000 skete en stor del af opkvalificeringen af lærerne i Grønland ved, at man var på et årskursus ophold i Danmark. Disse kursusmidler omsatte vi til Inerisaaviks diplom-, master- og kandidatuddannelser, for at flest mulige af lærerne i Grønland skulle kunne tage en efter- og videreuddannelse. Disse tanker gik stort set pænt frem til et par år siden. Disse midler kom ind under Inerisaaviks konto og senere til Institut for Lærings konto. Så begyndte kommunerne at spare, også på dette område. Midlerne fra årskurserne, som vi omsatte til videreuddannelser her i

landet synes at være ved tabt, selvom vi har hårdt brug for opkvalificerende kurser i den grønlandske folkeskole.

Ved vores sidste overenskomstforhandlinger ønskede vi, at disse midler skulle anbringes i en kursusfond, Det ville arbejdsgiverne ikke gå med til, derfor måtte vi nøjes med at skulle have indflydelse på kursustilbuddene. Nu viser det sig, at dette ikke er nok. Derfor skal de kommende forhandlinger indeholde et krav om, at disse midler sættes i en efter- og videreuddannelsesfond, til gavn for den grønlandske folkeskole. Medmindre Selvstyret igen overtager ansættelsesmyndigheden.

Selvstyrets skole

Rapporten slår fast, at kommunerne er langt fra at løfte den politiske, pædagogiske og strategiske del af deres opgave i forhold til folkeskolen. Jeg mener heller ikke, at kommunerne har magtet ansættelsesmyndigheden på en tilfredsstillende måde, bl.a. ved ikke at tænke kompetenceudvikling for de ansatte i folkeskolen, som tidligere nævnt.

Hvis kommunerne ikke magter disse opgaver i forhold til deres myndighedsansvar, har jeg ikke noget imod, at vi endnu en gang bliver Selvstyrets skole- Jeg tror landspolitikerne har større fokus på uddannelsens vigtighed i forhold til landets udvikling.

Kontingent

Bestyrelsen foreslår uændret kontingent for de kommende to år.

Organisationen og dermed også bestyrelsen har kæmpe store udfordringer man skal arbejde videre med til gavn for alles bedste, i det grønlandske samfund.

Samarbejdspartnerne

Jeg vil gerne rette en varm tak til Departementet for den konstruktive tilgang de har haft til samarbejdet med os. Fordomme og andre hindringer har vi heldigvis kunne rydde af vejen.

Vi kan have forskellige indfaldsvinkler og holdninger til mange forhold omkring folkeskolen, men nu taler vi sammen om disse forhold og kan drøfte disse i respekt for hinandens roller

Jeg håber inderligt på, at vi vil have konstruktive samarbejdsformer, også i årene fremover.

Jeg vil også gerne rette en tak til KANUKOKA, for det fortsatte gode samarbejde vi har haft, med håb om vi vil udvikle samarbejdet yderligere i de kommende år.

Jeg takker endvidere for det gode samarbejde med samrødderne - herunder NPK – med ønske om et fortsat udviklende samarbejde til gavn for os alle.

Samme tak skal også rettes til Ilinniarfissuaq og Inerisaavik, hvor vi har haft gode og resultatsøgende møder.

Til sidst men ikke mindst, vil jeg gerne rette en tak til Danmarks Lærerforening, for den hjælp, støtte og inspiration vi har kunnet hente hos. Vi oplever fortsat meget stor velvilje til at give os den nødvendige opbakning. Det skal I have mange tak for.

Jeg håber vi får et konstruktivt og udbytterigt møde, til gavn for alle.